

دیدگاه های زنان در زمینه کاهش اعتیاد و نقش سازمان های مردم نهاد (مطالعه موردی زنان محله حکمت آباد کرمانشاه)

ژیل قزوینه^۱، سیدغلامرضا حسینی^۲

۱ سازمان جهاد دانشگاهی کرمانشاه / ACECR) Email: zhila_ghazvineh@yahoo.com

۲ سازمان جهاد دانشگاهی کرمانشاه (ACECR) Email: network.eju@gmail.com

چکیده

مناطق حاشیه نشینی در همه شهرهای جهان همواره با مشکلاتی ویژه روبرو بوده و به تدریج موجب افزایش آسیب های اجتماعی شده است. اعتیاد به مواد مخدر از جمله آسیب های اجتماعی است که گستردگی اثرات آن تنها به یک محله محدود نمی شود. سازمان های مردم نهاد از جمله مراکز و موسسات عمومی هستند که در زمینه های مختلف از جمله کاهش اعتیاد و حمایت از معتادان مواد مخدر برای بازگشت به زندگی عادی، در دهه های اخیر فعالیت های گسترده ای را در شهرها و محلات حاشیه نشین آغاز نموده اند.

این مقاله دیدگاه های زنان در زمینه اثرات سازمان های مردم نهاد بر کاهش اعتیاد را مطالعه می کند. جامعه آماری تمام زنان محله حاشیه نشین حکمت آباد کرمانشاه هستند. جامعه آماری، زنان ساکن در محله بودند. انتخاب افراد نمونه با استفاده از روش نمونه گیری هدفمند صورت گرفت. روش گردآوری داده ها، مصاحبه بوده است. پس از مصاحبه با یازده نفر از زنان مورد مطالعه، اشباع اطلاعات حاصل شد. یافته های به دست آمده از مصاحبه، ۱۰ مفهوم کلیدی بود. در نهایت پس از تحلیل مصاحبه ها و دسته بندی مفاهیم، ۴ مقوله استخراج و مورد تحلیل قرار گرفت. نتایج مطالعه نشان می دهد مهم ترین تاثیراتی که NGO محله در کاهش اعتیاد داشته شامل موارد زیر بوده است: ۱. التیام روحی معتادان و خانواده ها ۲. ارائه خدمات رایگان ۳. پر کردن اوقات فراغت معتادان و کاهش توجه به مصرف مواد ۴. تبدیل شدن فعالان مراکز NGO به افراد بانفوذ، معتمد و مشاور در محله

واژه های کلیدی: سازمان های غیر دولتی، اعتیاد، مناطق حاشیه نشین، کرمانشاه، زنان

مقدمه

مقدمه

گرانیهاترین سرمایه ای که هر جامعه ای برای تأمین آینده خود در اختیار دارد، نیروی سازنده و توانای فکری آن جامعه می باشد. امروزه آسیب های اجتماعی چون اعتیاد زمینه ی نابودی سرمایه های

انسانی را فراهم می نماید [۱] ازسوی دیگر، سال هاست که در همه ی کشورها، موضوع موادمخدر به یکی از مهم ترین مسائل اجتماعی تبدیل شده و در سال های اخیر، در سطح جهانی، ابعادی نگران کننده یافته است [۲]. گستردگی مصرف مواد مخدر و تنوع آن در میان مردم به ویژه جوانان همواره سبب شده است. راه کارهای ارائه شده در زمینه مبارزه با آن همواره بخش قابل توجهی از بودجه اقتصادی کشورها را به خود اختصاص داده است.

در سال های اخیر، انجمن ها و نهادهایی برای فعالیت تخصصی و ضروری در عرصه های مختلف فرهنگی و اجتماعی مانند: مبارزه با معضل اعتیاد به مصرف مواد مخدر، کودکان، زنان و محیط زیست به وجود آمده اند که در کنار انجمن های حرفه ای و صنفی که سابقه تشکیل و فعالیت آن ها به چند دهه قبل برمی گردد فعالیت می کنند؛ همچنین در این راستا اشکال سنتی تر فعالیت های غیردولتی (خیریه)، نیروی تازه نفس و جوان نیز در کنار آنها قرار دارند [۳].

اصطلاح سازمان های غیر دولتی یا سازمان های مردم نهاد در برگزیده طیف وسیعی از سازوکارهای غیر دولتی با اشکال و انواع متعدد و متفاوتی است [۴]. اصطلاح NGO کوتاه شده «سازمان های غیر دولتی» است که هم اکنون معادل «سازمان داوطلبانه خصوصی» مصطلح شده و به شکل ها، انجمن ها، کانون ها و نهادهای مردمی آزاد گفته می شود [۵]. واژه NGO یک واژه بین المللی است که در اوایل دهه ۱۹۴۰ میلادی در «کتاب سال» سازمان های بین المللی اتحادیه انجمن های بین المللی گنجانیده شده است. این واژه همچنین به بند ۷۱ منشور ملل متحد اشاره دارد. در سال های قبل این واژه صرفا در زمینه بین المللی به کار گرفته شده است با مطالعه بیشتر در حوزه ادبیات سازمان های مردم نهاد به این نتیجه می رسیم که اتفاق نظر خاصی در این مورد که چه نوع نهادهایی می توانند به عنوان سازمان های مردم نهاد مورد ملاحظه قرار گیرند وجود ندارد. بعضی صاحب نظران در غرب همه سازمان های غیر انتفاعی را در این جایگاه قرار می دهند و در این دیدگاه موزه ها مدارس، بنیادهای خیریه، اتحادیه های تجاری، سازمان های مردم نهاد بین المللی (آن هایی که در کشورهای توسعه یافته تشکیل شده